

tinget nødvendig. Det vilde være umaadelig vanskeligt at gennemføre en Valglov, der omfattede Sønderjyderne, uden en Forandring af Tallet 140 for Folketingets Vedkommende. Det vil efter min Mening være umuligt at gennemføre Sønderjydernes Adgang til Landstinget ved Valgloven alene, altsaa uden Grundlovsforandring. Her kommer jeg igen til en Bestemmelse, som kom ind under Grundlovsforhandlingerne 1912—15. Det er Bestemmelsen om Fikseringen af Antallet af Landstingsmedlemmer for Hovedstaden. Noget saadant fandtes ikke i det oprindelige Klaus Berntsen—Jensen-Sønderjyske Forslag, men kom ind under Behandlingen, meget mod vor Villie. Vi bragte det Offer, som vi bragte adskillige Ofre for overhovedet at naa til det store Resultat at faa den privilegerede Valgret afskaffet. Men denne Bestemmelse om et fastslaaet Antal Landstingsmedlemmer for Hovedstaden vil gøre, at hvis vi blot ved en Valglovsændring skulde give de danske Sønderjyder Repræsentanter i Landstinget, maatte de paagældende Landstingsmandater tages fra Provismandaterne. Det vil altsaa her ses, at de, der var saa ivrige for denne Fiksering af Hovedstadens Medlemsantal og aabenbart var det ud fra visse antikøbenhavnske Interesser, ogsaa her opnaaede lige det modsatte af, hvad de tilsigtede. Nu vilde det, hvis vi ikke skred til en Grundlovsforandring, gaa ud over Provisinteresserne, og Hovedstaden vilde endog faa en lovlig stor Repræsentation. Vi ønsker paa dette Punkt fuld Ligestilling, hverken mere eller mindre end, hvad der tilkommer hver Befolkningsdel.

Altsaa, siger jeg, af tekniske Grunde er en Grundlovsforandring nødvendig. Men den er det ligeledes, som ogsaa Statsministeren betonede ved Forelæggelsen — og jeg lægger Hovedvægten derpaa —, af nationalpolitiske Grunde, af Hensyn til Genforeningen, for at give de danske Sønderjyder, der nu vender tilbage, i hvert Fald ikke væsentlig ringere politiske Vilkaar end dem, de allerede nu lever under.

Det foreliggende Lovforslag, der nu blev gennemgaaet i Enkeltthed af den ærede foregaaende Taler, indeholder 7 væsentlige Ændringer. Vi fra socialdemokratisk Side glæder os over, at disse Ændringer er betydende Fremskridt fra den nuværende Ordning, selv om vi paa flere Punkter kunde ønske, at man gik videre.

Disse 7 væsentlige Ændringer er for det første Valgrets alderens Nedsættelse med 8 Aar for Folketingets Vedkommende

fra de nuværende 29 Aar — principielt 25 Aar — til 21 Aar og for Landstingets Vedkommende fra 35 til 25 Aar, og dernæst Landstingets Opløselighed. Maa jeg til det ærede Medlem, der nu talte (Klaus Berntsen), og som slet ikke vilde have § 22 forandret, sige, at det gaar jo ikke; det maa i hvert Fald den Forandring til, at ved det første Valg efter Grundlovens Vedtagelse og Stadfæstelse maa der gives Adgang til en Opløsning af Landstinget udenfor de Regler, som den nuværende Paragraf fastslaar; thi ellers kan, som jeg udviklede før, de danske Sønderjyder ikke blive repræsenteret i Landstinget. Altsaa, en saadan Forandring vil det ærede Medlem fra Assens komme til at gaa med til. Men skal vi gaa med til, at Landstinget i dette særlige Tilfælde kan opløses, maa vi fra vor Side, som Regeringen har foreslaaet, holde paa, at man, saafremt man overhovedet beholder Landstinget, vender tilbage til Landstingets Opløselighed paa den Maade, som Tilfældet har været fra 1849 til 1915. Det var de tre Ændringer.

Den fjerde er den om de landstingsvalgte. Her vilde det ærede Medlem fra Assens gaa med til en Forhandling, hvis de Partier, der sluttede det endelige Grundlovsforlig i 1915, kunde enes derom. Men det ærede Medlem fra Assens og hans Parti kommer til at gaa videre, og jeg tror for øvrigt, at det højtærede konservative Folkeparti ogsaa kommer til at indlade sig paa en Realitetsforhandling om dette Punkt. Det er nemlig ikke blot et demokratisk Fremskridt, der her foreslaas, men det er ogsaa en Nødverdigheid af Hensyn til de danske Sønderjyder, hvis vi vil give dem Ligestilling med deres andre danske Landsmænd. De 18 landstingsvalgte vælges nu af det afgaaende Landsting, og hvis vi ikke ændrer denne Bestemmelse, vil de danske Sønderjyder, naar de bliver valgberettigede til Landstinget og faar Landstingsmænd, ikke faa lige Valgret med alle andre danske Vælgere; det er ganske givet. Det er altsaa en Nødverdigheid at foretage en Forandring her; og jeg ser da ikke, hvorfor man ikke — hvis man overhovedet vil beholde et Landsting — skulde gaa til det Princip, som ogsaa laa til Grund for det Klaus Berntsenske Grundlovsforslag, at man lader de landstingsvalgte vælge af det nyvalgte Landsting; saa kan man se, hvem der er valgt, og skulde der være særlige saglige eller politiske Dueligheder, som er blevet forbigaaet eller ved en Tilfældighed ikke